

Χριστίνα Δράκου:

Κωνσταντινούπολη 551 χρόνια μετά

Από τις 25 Ιουνίου μέχρι τις 15 Ιουλίου, η "Φωτοδός" (Γωνία Πατριάρχου Γρηγορίου και Αθηνών, κοντά στην εκκλησία του Αγίου Αντωνίου), θα φιλοξενήσει έκθεση φωτογραφίας της Χριστίνας Δράκου με τίτλο: "Κωνσταντινούπολη: 551 χρόνια μετά". Τα εγκαίνια της έκθεσης θα τελήσει η κα Νάσα Παταπίου, ποιήτρια και ιστορική ερευνήτρια, Μορφωτική Ακόλουθος στην Κυπριακή Πρεσβεία στην Αθήνα, και διευθύντρια στο "Σπίθ της Κύπρου".

Με σφοδρή την έκθεσή της, είπα με τη Χριστίνα μια σύντομη, αλλά αρκετά ενδιαφέρουσα, συνομιλία, τόσο για την τέχνη της φωτογραφίας όσο και για την τέχνη της ζωής.

Η φωτογραφία είναι λογοτεχνία με εικόνες: Η φωτογραφία είναι τέχνη εξ αντικειμένου. Λόγος, αίσθηση, συναισθημα, μετέθεσε μαζί. Σήμερα στην Ευρώπη, η φωτογραφία έχει κατασκευαστεί σαν μια τέχνη, στα μέτρα, και στα επίπεδα, της ζωγραφικής και της γλυπτικής.

Πότε μια φωτογραφία θεωρείται καλή: Ο φωτογράφος συνήθως έφει πότε η φωτογραφία είναι καλή. Το νιώθει την ώρα που ποτάει το κουμπί. Όταν αισθάνεται είναι ανοικτός και κλίεται συνδέμενός με την καρδιά, όταν η ψυχή είναι ελεύθερη, τότε μόνο μπορεί να βιώσει το παρόν και να σταματήσει το χρόνο, να τον κάνει αιωνιότητα.

Και πότε η ψυχή είναι ελεύθερη: Όταν φτάνει στην υπέρβαση.

Πότε, όμως, φτάνει στην υπέρβαση η ψυχή: Ο διαλογισμός, η προσευχή, η αυτογνωσία είναι οι δρόμοι που οδηγούν την ψυχή στην υπέρβαση. Πώς θα ήταν ο κόσμος χωρίς την τέχνη της φωτογραφίας;

Θα ήταν ένας κόσμος με ελλιπτική μνήμη. Ποιο είναι το κακό της ελλιπτικής μνήμης; Κατά την άποψή μου, σου αφαιρεί τη δυνατότητα της οφαιρικής εικόνας. Κάτι σημαντικό απουσιάζει από το φόντο.

Τι στερήθηκαν όσοι άνθρωποι δεν πρόλαβαν τη φωτογραφική τέχνη: Να μίμω τίποτα. Στερείσαι κάτι που έφει απή υπάρχει. Η απέρραση έχει να κάνει με τη γνώση και καταγραφές που έχουν γίνει στο υποσυνείδητο.

Η φωτογραφία απευθύνεται στο μυαλό ή στην ψυχή του θεατή; Έξανά από το μυαλό, με το ερεθίσμα που του προκαλεί στη μνήμη, και έφυνά το συναισθημα. Έχει εποχή με την εικόνα και, σαν αποτέλεσμα αυτού, εμφανίζεται ένα κανάλι που κάνει κατάδοση μέσα σου.

Η ίδια η φωτογραφία έχει ψυχή; Η φωτογραφία, όχι, η εικόνα, ναι. Έχουμε εδώ τη λειτουργία των συγκοινωνούντων δοχείων. Η πληροφορία ρέει από την εικόνα στην ψυχή και ανάποδα: από την ψυχή στην εικόνα.

Η ζωή μας ροιζεί με ένα σκοτεινό θάλαμο; Τα πάντα είναι θέμα απικής μνήμης. Για μένα, ο σκοτεινός θάλαμος κρύβει μια υπέροχη μαγεία. Το να γράφω το φως είναι ταξίδι από το σκοτάδι στο φως, ένα ταξίδι αυτογνωσίας. Με το να γράφω το άσπρο, το

μυαλό και να δώκομαι το γκρίζο μαθαίνω να μην με νοιά.

Ποιά το γκρίζο: Ασφαλώς. Το γκρίζο είναι μια κατάσταση μεταβατική, δεν είναι εκάθωρη. Το γκρίζο κουλβάλει στις πλάτες του την αβεβαιότητα.

Πώς αραιώνει κανείς το σκοτάδι και πώς φτάνει στο φως: Χρειάζεται θάρρος.

Θα μας πεις τον αριθμό του θάρρους; Θάρρος είναι όταν η ψυχή συρρικνώνεται, μαζιείται και καταβύεται στα έγκατα του κόρματός της, για να εκταθεί, για να πιάσει ουρανό. Είναι ένα ταξίδιο από τον Πλάτονα στο απέραντο σύμπαν. Κι αυτό το ταξίδι χρειάζεται θάρρος. Μόνο έτσι μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Πώς φαντάζεται τον κόσμο μετά από 100 χρόνια: Αυτό που με νοιάζει είναι το παρόν, εφου και το καταγράφω.

Ποιος φωτογράφος άλλαξε τη ροή της φωτογραφικής τέχνης: Οι αλλαγές δεν γίνονται από άτομα, αλλά από ομάδες, ρεύματα, τάσεις.

Υπάρχει κάτι αόρατο, κάτι που το αισθανόμαστε αλλά δεν το βλέπουμε και που, ωστόσο, θα ήθελες να φωτογραφίσες; Το αόρατο το βλέπω κάποιος με το μάτι της ψυχής, το νιώθω σαν φερούρασμα, σαν αύρα. Λοιπόν, ο φάκος, κάποτε, μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα και να γράφει στο φιλμ την ενέργεια που εκλύουν κάποια σώματα.

Πώς βρήκες στην Κωνσταντινούπολη: Όταν ήμουν έφηβη και κάναμε στο σχολείο την ιστορία του Βυζαντίου, για μένα έχει γίνει πάθος και πάθος μαζί, άσπρο απραγματοποίητο, για την τότε εποχή, να βρεθώ στην Πόλη. Τα πράγματα δυσκόλεψαν πιο πολύ μετά το '74, και ο δρόμος έμεινε κλειστός μέχρι πρόσφατα. Μεγαλώνοντας, μέσα από το βιβλίο του Michel de Grece, ο πάθος της επιστροφής στο 1453 έγινε ανάγκη. Τον Ιανουάριο του 2004, ήμουνα καλε-

σμένη για επαγγελματικούς λόγους σε ένα πανευρωπαϊκό συνέδριο που θα γινόταν στην Κωνσταντινούπολη. Οι οργανωτές, γνωρίζοντας τη δουλειά μου σαν φωτογράφος, μου ζήτησαν να οργανώσω μια φωτογραφική έκθεση από κοινού με ένα γνωστό Τούρκο φωτογράφο. Έτσι, σφοδία άνοιξε ο δρόμος βρήθηκα στην Πόλη.

Και πώς ένιωσες όταν έφτασες εκεί; Στην αρχή είχα δυσθυμία και θάλαση. Μπαίνοντας στην Αγία Σοφία δάκρυσα. Δεν άντεκα να βλέπω ένα ορθόδοξο ναό που κτίστηκε με τόση αγάπη, να βρίσκεται στο κάλι που τον έχουν καταστήσει σήμαρα. Στους θρόνους δυσκολευόμουν να στρέψω το φακό, για να πάρω πρόσωπα και σκεπές. Όπως, τελικά, η Πόλη είναι μαγική και με συνιπτήρι. Το ταξίδι στην Κωνσταντινούπολη ήταν ταξίδι ψυχής, κατάδυση στο πένθος μου και ανύσταση μαζί.

Ποια χρονική περίοδος του Βυζαντίου σε ελκύει: Σίγουρα η περίοδος του Ιουστινιανού και της Θεοδούρας, και η επακολουθήσασα Άλωση.

Ποιος αυτοκράτορας θα επιθυμούσες να είσαι η προσωπική φωτογράφος: Έχω ιδιαίτερη αγάπη για τη Θεοδούρα.

Για ποιο λόγο: Ήταν μια γυναίκα που ενώ καταγόταν από ταπεινά κοινωνικά στρώματα, είχε όραμα. Κατάφερε να βρεθεί στο θρόνο, δίπλα από τον Ιουστινιανό τον οποίο στήριξε, συνιρόφερε και αγάπησε μοναδικά, δημιουργώντας μαζί του μια πύλη, και επιζώντας μια εποχή που καθόρισε την ιστορία των Βυζαντινών Χρόνων.

Σε τι διαφέρει ένας που φωτογραφίζει από κάμμι με έναν που φωτογραφίζει επαγγελματικά: Παρόλο που αυτοί είναι απλοιστευμένοι διαχωρισμοί, θα απαντήσω ως εξής: Ο φωτογράφος είναι άτομο μοναχικό. Η τέχνη είναι μοναχική από μόνη της. Πολλές φορές, όταν η συνθρωπότητα βρισκόταν σε αποσύνθεση, έφαιταν η τέχνη σαν καταλύτης, γινόταν ένουομα για να πάει ο κόσμος μπροστά. Όποιος παλοποιεί ότι μπορεί να κάνει τέχνη παρ'ότι με άλλους, είτε δεν έχει την αλήθεια ή δεν κάνει τέχνη.